

***Archívumok egy új világban,
de egy elavult szabályozási
rendszer fogságában?***

Dr. Gyenge Anikó
osztályvezető
Igazságügyi és Rendészeti
Minisztérium

Az archívumok előtt álló kihívások

- Forrásgazdagság
- Digitalizáció
- Online hozzáférhetővé tétel
- (Legalább?) európai összekapcsolhatóság
- Verseny a hasonló platformon működő kiadókkal (?)

Forrásgazdagság

- Papír alapú saját gyűjtemény
- Könyvtárközi kölcsönzés
- Elektronikus (védett) állományok
- Internet
- Jogszerűtlen források (web-harvesting?)

MERRE TOVÁBB?
egyértelműbb szabályozás

SZjt. 35. § (4) bekezdés

Nyilvános szolgáltatásokat nyújtó könyvtár, iskolai oktatás célját szolgáló [33. § (4) bek.] intézmény, muzeális intézmény, levéltár, valamint **a közgyűjteménynek minősülő kép-, illetve hangarchívum a műről másolatot készíthet**, ha az jövedelemszerzés vagy jövedelemfokozás célját közvetve sem szolgálja, és

- a) tudományos kutatáshoz vagy archiváláshoz szükséges,
- b) nyilvános könyvtári ellátás vagy a 38. § (5) bekezdésében meghatározott felhasználás céljára készül,
- c) megjelent mű kisebb részéről, illetve újság- vagy folyóiratcikkről belső intézményi célra készül, vagy
- d) külön törvény azt kivételes esetben, meghatározott feltételekkel megengedi.

Digitalizáció

- Tömeges digitalizáció/speciális digitalizáció (jogpolitikai döntés)
- Nevesített célok, a gyűjtemény funkcióiból származtatva
- A gyűjtemény megkettőződése/megháromszorozódása?

MERRE TOVÁBB?

szűrés, hatékonyság fokozása

Online hozzáférhetővé tétel

- Minden további nélkül: védelem alatt már nem álló tartalom (közkincs)
- Engedéllyel: védelem alatt álló tartalom
probléma: engedélyszerzés/árva művek

MERRE TOVÁBB?

Európai rezsim az árva művek egyes felhasználásai engedélyezésére

Legalább (?) európai összekapcsolhatóság

Gyűjtemények részét képező művek az ilyen intézmények helyiségeiben ezzel a céllal üzembe állított számítógépes terminálok képernyőjén tudományos kutatás vagy egyéni tanulás céljára a nyilvánosság egyes tagjai számára szabadon megjeleníthetők, és ennek érdekében – külön jogszabályban meghatározott módon és feltételekkel – a nyilvánosság említett tagjaihoz szabadon közvetíthetők, ideértve a nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tételt is, feltéve, hogy az ilyen felhasználás jövedelemszerzés vagy jövedelemfokozás célját közvetve sem szolgálja.

MERRE TOVÁBB?

- egyértelmű szabályozás
- európai összekapcsolás

Verseny a hasonló platformon működő kiadókkal

- Jó-e?
- Kell-e?
- Változik-e a gyűjtemények szerepe?
- Sokszínű „piac” (Google – „ingyenes” hozzáférés máshonnan)
- Kultúrpolitikai kérdés

Egyenlő hozzáférés segítése

- Új kihívás: vakok, gyengénlátók, olvasási képességükben korlátozottak hozzáférése
- WIPO, EU kezdeményezések
- Magyar szabályozás
- Erős lobbitevékenység
- Váratlan segítség

MERRE TOVÁBB?

A 2011-es HU PRES egyik prioritása

Köszönöm a figyelmet!

Dr. Gyenge Anikó

Aniko.Gyenge@irm.gov.hu